

Härryda kommun

utbildning@harryda.se

Beslut för grundskola efter tillsyn i Önnerödsskolan i Härryda kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Härryda kommun under höstterminen 2017. Grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 besöktes av Skolinspektionen den 21 november 2017.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härryda kommun att senast den **12 april 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Elevhälsan ska användas främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Bedömning

Tillsynen av grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 visar inte annat än att eleverna är trygga och att de får en undervisning som inriktas mot de nationella målen. Det framkommer dock att det finns områden som behöver utvecklas för att skolenheterna ska uppfylla kraven i författningarna. Skolinspektionens tillsyn visar att elevhälsan på grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2, grundsärskola, inte används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Det saknas också, för båda skolenheterna, aktuella sammanställningar och analyser av elevernas resultat vad gäller kunskapsresultat och resultatet med trygghet och studiero på skolenhetsnivå. Rektorerne måste därför se till att skolenheternas resultat, utifrån de nationella målen, samlas in, sammanställs och analyseras. Enligt de författningar som styr skolan är det rektorns ansvar att det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan består i planering, uppföljning och utvärdering utifrån de nationella målen. Det är också rektorns ansvar att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande med skolenheternas elever. Att vissa hälsofrämjande insatser görs av skolsköterskan och kuratorn i sina respektive professioner, räcker inte när de andra professionerna inte har något hälsofrämjande eller förebyggande arbete i denna elevgrupp. Elevhälsan arbetar därmed inte som en samlad resurs främst förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska och psykosociala insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot målen ska stödjas.

I förarbetena till skollagen anges bland annat följande: "I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet och sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv" (prop. 2009/10:165, s 276-277).

Vid intervju med representanter för elevhälsoteamet vid grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 deltar skolsköterska och kurator. I elevhälsoteamet ingår även skolpsykolog. Representanterna säger i intervju att det inte finns någon specialpedagog i elevhälsoteamet som arbetar med grundsärskolans elever. Det beror enligt en av representanterna på att denna kompetens finns bland lärarna som undervisar i grundsärskolan. Representant för elevhälsan säger vidare att de inte har något, av rektorerna, riktat uppdrag att arbeta förebyggande eller hälsofrämjande med eleverna i grundsärskolan. Skolsköterskan säger att det händer att hon träffar grundsärskolans elever, detta sker oftast när lärarna bitt henne komma och prata om till exempel puberteten. En representant för elevhälsan säger att elevhälsans medlemmar ska, som grupp, träffa lärarna i grundsärskolan och att detta kan vara början till ett förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Lärarna bekräftar i intervju att elevhälsan inte arbetar som en samlad kompetens med eleverna i grundsärskolan utifrån det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget. Kuratorn pratar med enskilda elever som har behov av detta och skolsköterskan är behjälplig med till exempel information om puberteten när lärarna efterfrågar denna hjälp. De äldsta eleverna i grundsärskolan säger i intervju att det nästan alltid är de ordinarie lärarna och då främst deras mentor som pratar med dem om till exempel sexualitet och hygien eller annat eleverna vill ta upp.

Motivering till föreläggande som ingripande

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionens utredning visar att det för grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 saknas ett fullgott systematiskt kvalitetsarbete både med avseende på kunskapsresultat och arbetet med trygghet och studiero. Det finns rutiner på skolenheterna för att dokumentera elevernas individuella resultat men det saknas dokumentation och uppföljning av elevernas resultat på gruppnivå. Gällande resultaten av arbetet med trygghet och studiero finns ingen uppföljning där grundsärskolornas elevers resultat redovisas. Då skolenheterna inte följer upp resultaten av utbildningen, kan rektorerna inte heller, utifrån en analys av resultaten, besluta om och se till att utvecklingsinsatser genomförs som motsvarar de

behov som finns inom verksamheten eller om de utvecklingsinsatser som genomförs har avsedd effekt.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

Vid tillfället för tillsynen fick Skolinspektionen ta del av Önnerödsskolans "Systematiskt kvalitetsarbete 2017/18 augusti – september". De prioriterade mål som presenteras i dokumentet är enligt rubriken gemensamma för grundskolan och grundsärskolorna. Dokumentet innehåller inga uppföljningar eller utvärderingar av vad som lett fram till de prioriterade, gemensamma målen. I intervju med rektorerna säger de att resultat för elever i grundsärskolorna redovisas av lärarna på individnivå i "Unikum", detta tar rektorerna del av. Rektorerna träffar även grundsärskolornas arbetslag med regelbundna intervaller och tar muntligt del av hur det går för eleverna. Rektorerna säger vidare att hittills har de inte efterfrågat några sammanställningar av elevernas kunskapsresultat på gruppnivå och inte heller några analyser av resultat. Lärarna säger att de gör analyser av elevernas kunskapsresultat, dock inte på gruppnivå, oftast sker detta arbete i arbetslaget. Rektorerna får del av underlaget men lärarna säger sig inte veta hur underlaget används, de får inte respons på det de skickar in.

Lärarna i grundsärskolan säger att kuratorn på skolan genomför en enkät, som underlag för planen mot kränkande behandling. Eleverna vid grundsärskolorna deltar och deras lärare hjälper dem om så behövs. Resultatet av denna enkät använder sig lärarna av i sin undervisning när behov finns. Resultatet av enkätsvaren redovisas emellertid, enligt rektorerna, för samtliga elever vid Önnerödsskolans grundskola och grundsärskoleenheterna Önneröd och Önneröd 2. Det går alltså inte att urskilja vad grundsärskolans elever specifikt anser om tryggheten vid skolan. Rektorerna säger att anledningen till att grundsärskolorna inte synliggörs hänger samman med skolans strategi. De vill att grundsärskolan ska vara så etablerad att ingen åtskillnad behövs.

Motivering till föreläggande som ingripande

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Härryda kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Undervisning och lärande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning och betygssättning

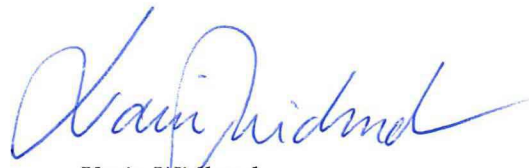
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

På Skolinspektionens vägnar

Helena Boëthius

Enhetschef

Karin Widlund
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Önnerödsskolan

Fakta om Önnerödsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Härryda kommun under höstterminen 2017. Önnerödsskolan besöktes av Skolinspektionen den 21 november 2017.

Grundsärskoleenheterna Önnerödsskolan och Önnerödsskolan 2 ligger i Härryda kommun. I båda enheterna går elever i grundskolan och i grundsärskolan. Vid tillfället för Skolinspektionens besök går det 23 elever i grundsärskolorna. 20 elever följer grundsärskolans kursplan och tre elever läser inriktning träningsskola. Ingen av eleverna följer grundskolans kursplan i något ämne.

Skolenheterna leds av två rektorer som har delat upp ansvaret för eleverna mellan sig men all annan verksamhet är gemensam. En av rektorerna är rektor för eleverna i årskurserna 4 – 6 och den andre för eleverna i årskurserna 7 – 9.

Måluppfyllelse

Det saknas nationell uppföljning av elevernas resultat i grundsärskolan. Skolenheterna har inte heller någon egen sammanställning av kunskapsresultaten eller av resultaten av arbetet med trygghet och studiero.